

KABAKGİLLERDE ANTRAKNOZ
***Colletotrichum orbiculare* Berk&Mont**
[=*C. lagenarium* (Pass) Ell. et Halst]

1. TANIMI VE YAŞAYIŞI

Fungusun miselyumu dallanmış ve bölmeli olup, önceleri renksiz iken sonraları koyu bir hal alır. Konidiosporlar hiflerin ucunda ve tek olarak bulunur. Konukçular üzerinde stroma kitlesi meydana gelir ve bunun üstünde aservuli bulunur. Aservuli olgunlaştığında turuncu krem renkli konidiosporlar meydana gelir. Bunlar tek hücreli ve renksizdir. Boyutları, 4–16x13–19 µm'dur.

Bu etmen hastalıklı bitki artıklarıyla toprağa ve topraktan da yeni ekilen kavun ve karpuzlara geçtiği gibi, tohum ile de taşınabilmektedir. Ayrıca antraknozlu bitkilerden, sağlamlara konidiosporların geçişi yağmur suyu ile sıçraması, ilaçlamalar veya çiğ ile olmaktadır. Bulaşmalar genellikle 16°C civarında olmakta, 21–26°C sıcaklık ve en az %80 oranlı nem koşullarında epidemi meydana gelmektedir. Hastalığın inkübasyon süresi optimum koşullarda 5–6 gündür.

2. BELİRTİLERİ, EKONOMİK ÖNEMİ VE YAYILIŞI

Hastalığın ilk belirtileri yapraklar üzerinde görülen esmer veya siyah renkli yuvarlağa yakın lekeler halindedir. Bu lekeler zamanla birleşip büyürler ve düzensiz bir şekil alırlar. Daha sonra buruşup parçalanmaları sonucunda yapraklar ve daha ileriki dönemde bütün bitki kuruyarak ölebilir (**Şekil 14a,b**). Yaprak sapları üzerindeki lekeler uzunumsu esmer ve hafif çukurdur (**Şekil 14c**). Hastalığın meyvelerdeki belirtileri ise 1–2 mm çapından daha büyük daire veya düzensiz çöküntü halinde lekelerdir (**Şekil 14d**). Rutubetli havalarda bu lezyonlar üzerinde kavuniçi bir renk oluşur. Bunlar hastalığın yayılmasını sağlayan konidiosporlar olup, hastalığın tanınması bakımından tipik bir görünümdür.

Bu fungus yağışlı geçen yıllarda ürün kaybına neden olabilir.

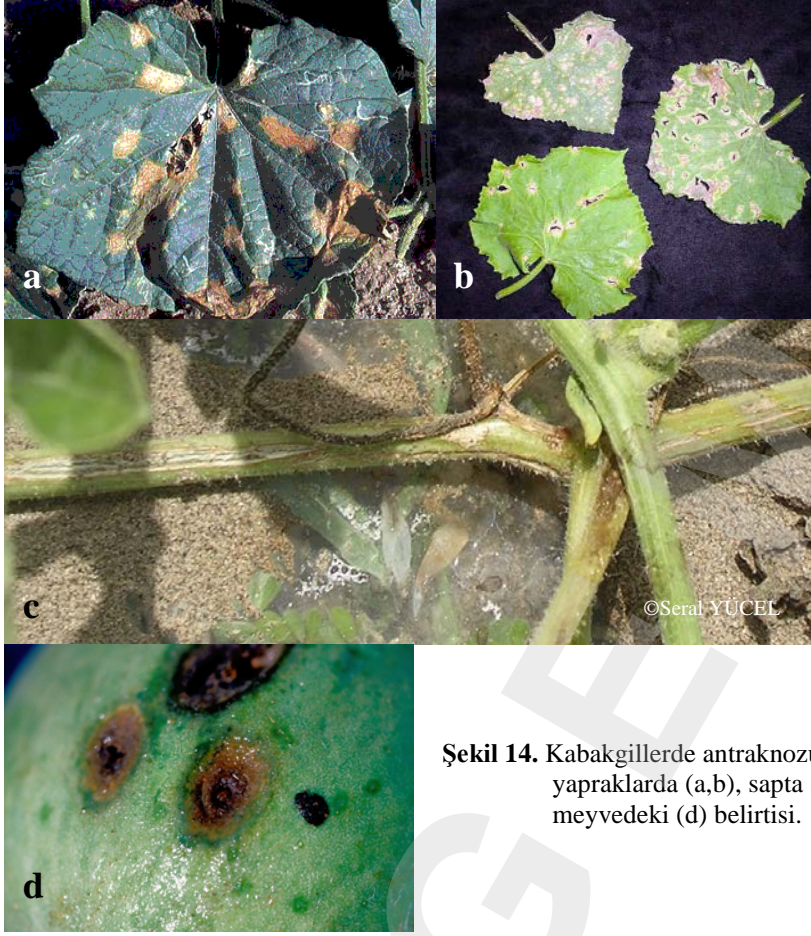
3. KONUKÇULARI

Hastalık, kabakgillerde (hıyar, kavun, kabak, karpuz) görülmektedir.

4. MÜCADELESİ

4.1. Kültürel Önlemler

- Tohumluk hastalığın görülmediği bitkilerden alınmalıdır.
- En az 3 yıllık ekim nöbeti uygulanmalıdır.
- Tarladaki antraknozlu bitki artıkları yok edilmelidir.
- Hastalığın her yıl epidemi yaptığı yerlerde varsa dayanıklı çeşitler ekilmelidir.

Şekil 14. Kabakgillerde antraknozun yapraklarda (a,b), sapta (c) ve meyvedeki (d) belirtisi.

4.2. Kimyasal Mücadele

4.2.1. İlaçlama zamanı

Tohum ilaçlaması: Ekimden önce tohumlar 1 saat süre ile ıslatılıp, 1 saat kurutulduktan sonra tohum ilaçlarından biri ile ilaçlanmalıdır.

Yeşil aksam ilaçlaması: Günlük ortalama sıcaklığın 16°C olması ve orantılı nemin en az %80'e ulaşması ile mücadeleye başlanması gerekirse de; uygulamada en pratik yol, çevrede kavun – karpuz bitkilerinin yaprak ve saplarında ilk antraknoz lekelerinin tespiti ile ilaçlamaya başlanmalıdır. Hastalığın şiddeti, iklim koşulları ve ilacın etkinlik süresine bağlı olarak ilaçlamaya devam edilmelidir.

4.2.2. Kullanılacak bitki koruma ürünleri ve dozları

Bakanlık tarafından yayınlanan “Bitki Koruma Ürünleri” kitabında tavsiye edilen bitki koruma ürünleri ve dozları kullanılır.

4.2.3. Kullanılacak alet ve makineler

Tohumların ilaçlanması, bidon, kavanoz veya naylon torbalar kullanılabilir. Yeşil aksam ilaçlamalarında, hidrolik tarla pülverizatörü, sırt pülverizatörü (mekanik, otomatik, motorlu) veya sırt atomizörü kullanılır.

4.2.4. İlaçlama tekniği

Tohum ilaçlaması: İlacın tohum yüzeyini kaplayabilmesi için bidon, kavanoz veya naylon torbada en az 15 dakika sallanması gereklidir.

Yeşil aksam ilaçlaması: İlaçlamanın bitki yapraklarının alt ve üst yüzeylerine gelecek şekilde yapılması gereklidir. Uygulamalar rüzgârsız bir havada sabah ve akşam saatlerinde yapılmalıdır.